

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 09, Октябрь

NUTQ MADANIYATINING TARIXIY RIVOJI VA ZAMONAVIY TA'LIMDAGI AHAMIYATI

Sanayev Farrux Axmatovich

Osiyo Xalqaro Universiteti magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada **nutq madaniyatining tarixiy rivojlanish bosqichlari, notiqlik san'atining jahon va Sharq uyg'onish davridagi o'rni hamda uning zamonaviy ta'lim jarayonidagi ahamiyati** tahlil qilinadi. Qadimgi Yunoniston va Rim notiqlik maktablari tajribasi, Aristotel va Siseronning ritorika haqidagi qarashlari, shuningdek, Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy kabi sharq mutafakkirlarining nutq odobi va fikr madaniyatiga doir g'oyalari ilmiy asosda yoritilgan. Maqolada nutq madaniyatining shaxs ma'naviy kamoloti, pedagogik mahorat va kommunikativ kompetensiyani shakllantirishdagi o'rni ochib beriladi.

Kalit so'zlar: Nutq madaniyati, notiqlik san'ati, ritorika, fikr madaniyati, Aristotel, Siseron, Farobiy, Navoiy, pedagogik mahorat, kommunikativ kompetensiya.

Nutq madaniyati — bu har bir insonning umumiy madaniy saviyasi va shaxsiy barkamolligining ajralmas qismidir. U inson fikrlarini aniq, mantiqan izchil, sodda, tushunarli va ta'sirchan tarzda ifoda etish imkonini beradi. Ayniqsa, bo'lajak pedagoglar uchun nutq va muomala madaniyatini chuqur o'zlashtirish muhim ahamiyatga ega. Chunki o'qituvchining nutqi nafaqat bilim berish vositasi, balki ta'lim-tarbiyaning asosiy qurolidir.

Nutq madaniyatining nozik jihatlarini bilish, so'z boyligini to'g'ri qo'llash, talaffuz va ohangdagi aniqlikka erishish pedagog uchun zarur kasbiy ko'nikmalardan biridir. O'qituvchi o'z fikrlarini aniq va ravshan ifodalagan taqdirdagina talabalar materialni to'liq anglay oladilar hamda o'zlashtirish darajalari yuqori bo'ladi.

Nutq madaniyati tilshunoslikning nisbatan yangi yo'nalishlaridan biri bo'lib, u mustaqil fan sifatida jamiyatda kechayotgan ijtimoiy o'zgarishlar ta'sirida shakllanib bordi. Jamiyat hayotining barcha sohalarida faol ishtirok etayotgan insonlar sonining ortishi, ularning madaniy saviyasi va ijtimoiy faolligining oshishi nutq madaniyatiga bo'lgan talabni yanada kuchaytirdi.

Nutq madaniyati — bu ijtimoiy hodisa bo'lib, u jamiyatning ilmiy, madaniy, adabiy va texnik taraqqiyoti bilan chambarchas bog'liq holda rivojlanadi. Insonlarning

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 09, Октябрь

madaniy saviyasi ortgani sari ularning nutqi ham sayqallanib, ifoda vositalari yanada takomillashadi. Shu jarayonda nutq madaniyati me'yorlari tobora mukammallashib boradi. Uning rivojida adabiyot, san'at, radio, televideniye va ommaviy axborot vositalarining o'rni alohida ahamiyat kasb etadi.

Adabiy tilni me'yorashtirish hamda nutq madaniyatini rivojlantirishda leksikografiya — izohli, imlo, talaffuz va o'quv lug'atlarining ahamiyati beqiyosdir. Bu manbalar so'zlarning to'g'ri yozilishi va talaffuzini belgilab, nutqning aniqligi va ifodaliligini ta'minlaydi.

Madaniyat tushunchasi keng bo'lib, u aloqa va nutq xulq-atvori madaniyatini ham o'z ichiga oladi. Buning asosi — nutq odobining mohiyatini chuqur tushunishdir.

XV asrdayoq o'zbek adabiy tilining nutq me'yorlari shakllangan. Alisher Navoiy o'z ijodi bilan o'sha davr nutq madaniyatiga ulkan hissa qo'shgan. Bobur, Muhammad Solih, Gulxaniy, Nodira, Ogahiy, Furqat va Muqimiy asarlarida ham o'z davrining til madaniyati va ifoda uslubi yaqqol namoyon bo'ladi. "Yaxshi so'z — jon ozig'i", "Bug'doy noning bo'lmasa ham, bug'doy so'zing bo'lsin", "O'ynab gapirsang ham o'ylab gapir", "Har neni yemak — hayvonning ishi, har neni demak — nodonning ishi" kabi maqol va hikmatli so'zlarning paydo bo'lishi ham o'zbek xalqida nutq madaniyatiga avvaldan e'tibor kuchli bo'lganidan darak beradi.

Ma'lumki, nutq madaniyati notiqlik bilan chambarchas bog'liq. Insoniyat azal-azaldan o'z fikrlarni ifodalash, tinglovchiga yetkazishda ifodali va ta'sirchan so'z va jumladan foydalanishga intilib keladi. Davrlar o'tishi bilan tildan foydalanish san'at darajasiga ko'tarildi va bu san'atning yorqin ko'rinishi bo'lgan notiqlik yuzaga keldi. Notiqlik mahorati predmeti-og'zaki va yozma nutqni tinglovchilarga jonli, ifodali va ta'sirchan yetkazish malakasini egallash haqida tushuncha beradi. Notiqlik san'ati murakkab san'at bo'lib, uni egallash kishidan qunt, chidam, malaka va tajriba talab etadi.

Shaxslar o'rtasidagi muloqot jarayonida tilning eng muhim **ijtimoiy vazifalari** namoyon bo'ladi. So'zlovchi yoki yozuvchi tildagi vositalardan foydalanib, ma'lum **kommunikativ maqsadni** ko'zlaydi: voqea-hodisalar haqida axborot berish, fikr bildirish yoki tinglovchining his-tuyg'ulariga ta'sir ko'rsatish. Shu jihatdan, maqsad nutqiy aloqa mazmunini belgilaydi.

Demak, tabiiy savol tug'iladi — **nutq madaniyati** va **nutq odobi** nima? Nutq madaniyati, avvalo, adabiy til me'yorlariga amal qilgan holda to'g'ri so'zlashni anglatadi. Yuksak nutq madaniyatiga ega bo'lish madaniyatli insonning ajralmas

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 09, Октябрь

belgisi sanaladi. Shuning uchun har bir inson talaffuz, soʻz tanlash va jumla tuzishdagi xatolarga yoʻl qoʻymaslik uchun oʻz nutqini doimiy ravishda kuzatib borishi lozim.

Nutq madaniyati va nutq odobi ikki maʼnoda talqin qilinadi:

Amaliy jihatdan — ogʻzaki va yozma adabiy til meʼyorlarini (talaffuz, urgʻu, soʻz qoʻllash, grammatik va uslubiy talablar) egallash hamda aloqa jarayonida ulardan maqsadga muvofiq foydalanish mahorati;

Nazariy jihatdan — tilni madaniyat vositasi sifatida takomillashtirish va uni meʼyorlashtirish masalalarini oʻrganuvchi **tilshunoslik boʻlimi** sifatida qaraladi.

Gʻarb tilshunosligida umumiy maʼnoda "til madaniyati" termini ham qoʻllanadi. 1- maʼnodagi "Nutq madaniyati" tushunchasi adabiy tilni oʻzlashtirishdagi ikki bosqichni qamrab oladi: a) nutqning toʻgʻriligi va boshqa nutqiy mahoratga egalik. Nutqning toʻgʻriligi muayyan tilda soʻzlovchilar va yozuvchilar tomonidan "ideal" yoki umum tomonidan qabul qilingan va anʼanaviy saqlanib kelayotgan odatlar, ibrat va namunalar tarzida idrok etiladigan adabiy meʼyorlarga amal qilishdir[1].

Nutqiy mahorat — bu nafaqat adabiy meʼyorlarga amal qilish, balki mavjud variantlar orasidan **mazmun, uslub va vaziyatga eng mosini** tanlay olish qobiliyatidir. Masalan, *aka – oka – ako* yoki *kelyapti – kevotti – kelopty* kabi variantlardan adabiy meʼyor sifatida toʻgʻrisini qoʻllash nutqiy madaniyatni belgilaydi.

Yuksak nutq madaniyati insonning umumiy madaniy saviyasi, fikrlash darajasi va tili hamda milliy qadriyatlarga boʻlgan hurmatini ifodalaydi. Fikrni aniq ifoda etish, vaziyatga mos soʻzlarni tanlay bilish va ularni sanʼat darajasida qoʻllay olish — qadimdan notiqlikka xos belgi boʻlib kelgan. Shu bois **nutq madaniyati** va **notiqlik** bir-birini toʻldiruvchi, oʻzaro chambarchas bogʻliq tushunchalardir.

Soʻzlovchi yoki yozuvchi oʻz fikrini ifodalash jarayonida til birliklarini toʻgʻri tanlab, ularni maqsadga muvofiq tarzda ishlatgan taqdirdagina samarali aloqa yuzaga keladi. Insonning ogʻzaki va yozma savodxonligi, notiqlik darajasi uning nutq madaniyati qanchalik rivojlanganini koʻrsatadi. Tarixdan maʼlumki, har qanday davrda ham soʻz sanʼatini mukammal egallagan, hozirjavob va chiroyli nutqqa ega kishilar jamiyatda eʼtibor va hurmatga sazovor boʻlganlar.

Xususan, nutq madaniyati va nutq odobi tushunchalari muhimdir. Nutq madaniyati — bu bir tomondan adabiy til meʼyorlariga amal qilish, soʻz va iboralarni tanlash hamda tilda ifoda etish sanʼatidir. Yuksak nutq madaniyati insonning umumiy madaniyati, tilga nisbatan ongli munosabati va fikrlash madaniyatining namunasidir. Nutqiy mahorat esa, nafaqat adabiy meʼyorlardan kelib chiqib soʻzlashni, balki mavjud

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 09, Октябрь

til variantlari ichidan mazmun, uslub va vaziyatga mos ravishda eng maqbuli va ifodalisiini tanlab olish qobiliyatidir.

Masalan, *aka – oka – ako* yoki *kelyapti – kevotti – kelopti* kabi variantlardan adabiy me'yor sifatida to'g'ri tanlash — bu nutq madaniyatining bir ko'rinishidir. Fikr ifodalashda nutqiy vaziyatga mos til birliklarini tanlab, ularni ifoda mahorati bilan qo'llay olgan kishilar qadimdan notiq sifatida hurmatga sazovor bo'lganlar. Shu bois, nutq madaniyati bilan notiqlik bir-birini to'ldiruvchi va chambarchas bog'liq tushunchalardir.

Keyinchalik, ayniqsa alkimiya markazida bo'lgan Ancient Greece va Ancient Romeda notiqlik va nutq madaniyati siyosiy, huquqiy va madaniy kontekstlarda katta ahamiyat kasb qildi. Misol uchun, grek sofistlari va keyinchalik Aristotel tomonidan nutq san'ati tizimlashtirilgan [2].

Qadimgi Yunonistonda notiqlik san'ati — insonning ma'naviy kamolotini belgilovchi tur sifatida paydo bo'lishi va shakllanishi hamda ijtimoiy hayotda muhim o'rin tutishi huquqiy-ijtimoiy kontekst bilan bog'liq edi. 5-6-asrlarda Yunon shaharlari (polis)da demokratiya shakllanishi bilan birga, keng jamoatchilik oldida fikr yuritish, sudda bayonot berish, siyosiy majlislarda nutq so'zlash kabi holatlar ko'paydi. Shu munosabat bilan nutq san'ati nazariy jihatdan shakllana boshladi: unga fikr ifodalashning o'ziga xos kommunikativ strukturasi, norasmiy va rasmiy vaziyatlar uchun jihatlar, talab-mezonlari kirib bordi. Masalan, so'z san'ati bilan shug'ullangan sophistlar va keyinchalik Aristotel nutq bo'yicha tizimli asarlar yaratdi[3].

Qadimgi Afinada quldorlik tuzumi bilan tashkil etilgan davlatlar orasida sinfiy ziddiyatlarning kuchayishi siyosiy notiqqlarning paydo bo'lishiga qulay zamin yaratdi. Afina siyosiy hayotida faol ishtirok etgan shaxslar mamlakatning ichki ijtimoiy tizimida tutgan o'рни, davlatning yalpi daromadida olgan ulushi va siyosiy oppozitsiyada faol bo'lishi bilan bevosita ularning nutqiy mahoratiga, ya'ni so'z san'atiga bog'liq bo'lgan.

Bu ijtimoiy muhit va siyosiy kontekst notiqlikning bir necha shakllarini rivojlanishi uchun muhim omil bo'ldi: bir tomondan siyosiy notiqlik, boshqa tomondan esa sud majlislarida so'z san'atiga asoslangan sud notiqligi shakllandi. Jumladan, Afina savdo davlati sifatida keng ko'lamli shaharlik yuritishga, xalq majlisida nutq so'zlashga va sud jarayonlarida fikr bayon qilishga ehtiyojni yuzaga keltirdi — va buning natijasida gapga chechanlik, fikrni ravshan ifoda eta bilish madaniyati jamiyatda yuqori baholandi.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 09, Октябрь

Masalan, Aristotel nutqiyatni “inson jamoatlashgan hayotning barcha mavjud vositalaridan biri” deb baholagan va demokratik jamiyatlarda nutq sanoati, ya’ni retorika, adabiy shaklga kirib, hukmronlik huquqiy tizimi bilan bevosita bog’landi.

Yunonlar turli siyosiy davrlarda notiqalar nutqining nafaqat chiroyli, balki **mazmunan boy va ta’sirchan** bo’lishiga alohida e’tibor berishgan. Shu bois ular notiqlik san’atini o’qitish va o’rganishni muhim ijtimoiy vazifa deb bilganlar. Yunonistonda bu maqsadda maxsus **retorika maktablari** tashkil etilib, tajribali notiqalar yoshlarga so’zlash madaniyati, mantiqiy fikr yuritish hamda auditoriyani ishonitirish usullarini o’rgatganlar.

Aynan shu davrda **notiqlik nazariyasi** — **ritorika** shakllanib, bu sohada Aristotel, Isokrat va Gorgiy kabi mashhur notiqalar faoliyat yuritgan. Ularning tajribalari bugungi kungacha o’rganilib kelmoqda. Qadimgi Yunonistonda nutq san’atini egallash siyosiy jihatdan ham muhim hisoblangan. Quldorlik tuzumi hukm surgan bu davrda siyosiy hayotda muvaffaqiyatga erishish uchun kishining notiqlik mahoratiga ega bo’lishi zarur edi.

Sud majlislarida har bir fuqaro o’zini nutqi orqali himoya qilgan, bu esa **sud notiqligining** rivojlanishiga sabab bo’lgan. Shu bilan birga, rasmiy marosimlarda yuqori tabaqa vakillarini madh etuvchi **maqtoov notiqligi** ham keng tarqalgan.

Bu davrda notiqlik san’ati jamiyat hayotining ajralmas qismiga aylangan va tarixga o’z nomini yozdirgan ko’plab notiqalar yetishib chiqqan. Dastlabki ma’lumotlar **Gomerning “Iliada” va “Odisseya”** asarlarida ham uchraydi. Rim notig’i **Kvintilian** bu asarlarda nutqning soddalik, aniqlik va ifodalilik kabi fazilatlarini yuqori baholagan. Uning fikricha, aynan shu xususiyatlar notiq nutqining eng go’zal bezagidir.

Qadimgi Yunoniston tarixidagi eng mashhur notiqalardan biri **Demosfen** bo’lib, u o’zining ta’sirchan nutqlari bilan xalqni ruhlantirish va siyosiy qarorlarni yo’naltirishda katta rol o’ynagan

Sudda o’zini himoya qiluvchi oddiy notiq darajasidan yuksalib, **buyuk siyosiy notiq** maqomiga erishgan **Demosfen** notiqlik mahoratini muntazam mashqlar orqali takomillashtirgan. U past ovozi va titroq kiftini bartaraf etish uchun og’ziga tosh solib mashq qilgan, yelkalarini to’g’rilash uchun qilich tig’ini suyanib turgan. Bu qat’iy mehnat natijasida u o’z jismoniy kamchiliklarini yenga oldi va yunon tarixidagi eng mohir notiqalardan biriga aylandi.

Demosfenning nutqlari **siyosiy xarakterga ega** bo’lib, ular vaziyatga qarab o’zgarib turgan: ayrimlari jiddiy va tantanavor, boshqalari esa oddiy, sodda va

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 09, Октябрь

xalq tiliga yaqin bo'lgan. Shu jihati bilan u xalq orasida katta hurmat va ishonch qozongan.

Demosfendan keyingi davr notiqligi **Aristotel** nomi bilan chambarchas bog'liq. U o'zining mashhur "**Ritorika**" asarida nutq san'atining nazariy asoslarini ishlab chiqqan va notiq uchun eng muhim narsa — **nutqning aniqligi, mantiqiy izchilligi va ta'sirchanligi** ekanini ta'kidlagan. Aristotelning bu qarashlari keyingi asrlardagi ritorika nazariyasiga poydevor bo'ldi.

Qadimgi Rimda esa bu an'anani buyuk notiq **Mark Tulliy Siseron** davom ettirdi.

U siyosat, falsafa va notqlik san'atiga oid 19 ta asar, turli mavzularda 58 ta nutq hamda 800 dan ortiq maktublar yozib qoldirgan. Siseron o'z asarlarida notqlikni "aql, mantiq va estetik go'zallikning uyg'un ifodasi" deb ta'riflagan. Uning merosi bugungi zamonaviy notqlik nazariyasining shakllanishida ham muhim o'rin tutadi. Tilshunos olimlar **B. O'rinboev** va **A. Soliyev** Siseronning notqlik san'atiga oid qarashlarini tahlil qilgan ekan, uning quyidagi jihatlarni muhim deb bilganini ta'kidlashadi:

1. Notiq, eng avvalo, o'z fikriga ishonch bilan yondashishi kerak.
2. Har bir nutq isbotli dalillar bilan mustahkamlanmogi lozim.
3. Nutqqa tayyorgarlik — materialni puxta to'plashdan boshlanadi.
4. Materialni to'g'ri joylashtirish, ya'ni nutqning mantiqiy kompozitsiyasiga e'tibor berish zarur.
5. Notiq nutqi qaratilgan mavzuni chuqur bilmasa, u tinglovchini qiziqтира olmaydi.

Qadimgi yunon-rim ritorikasining taraqqiy etishida, xususan, buyuk rim notiqalaridan Marcus Tullius Ciceroning notqlik san'atiga qarashi alohida e'tiborli. U nutqni nafaqat jamoatchilik oldida so'zlash san'ati, balki insonni oliy darajaga ko'taruvchi ijtimoiy va siyosiy vosita deb bilgan. Masalan, "De Oratore" asarida Cicero notqlikni davlat hayotida siyosat-harbiy rahbarlik bilan chambarchas bog'lagan.

Yunoniston va keyinchalik Rim jamiyatida notqlik — sud jarayonlarida fikrini himoya qilishdan tortib, xalq yig'inlarida siyosiy tavsiyalar berishga qadar — muhim o'rin tutgan. Klassik ritorika nazariyasida, xususan, Aristotile "Rhetoric" asarida nutqning siyosiy, sudiy va tantanaviy turlarini ajratib ko'rsatgan va nutq orqali jamiyatning ijtimoiy maqsadlariga erishish mumkinligini ta'kidlagan[4].

Shunday qilib, notqlik san'ati qadimgi jamiyatlarda nafaqat "so'z san'ati" sifatida, balki davlat, sud va siyosat hayotining ajralmas qismi sifatida shakllanib,

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 09, Октябрь

uning nazariy asoslari ham ishlab chiqilgan. Nutq san'ati rivojlanishi orqali jamiyatlar fuqarolarni fikrlashga, himoyaga va jamoatchilik ishida ishtirok etishga tayyorlagan. Bu esa nutq madaniyati va notiqlik o'rtasidagi chambarchas bog'liqlikni ochiq ko'rsatadi.

Yurtimizda yetishib chiqqan buyuk allomalar — **Abu Rayhon Beruniy, Abu Nasr Farobiy, Ibn Sino, Abdulloh al-Xorazmiy, Mahmud Koshg'ariy, Yusuf Xos Hojib, Zamaxshariy, Ahmad Yugnakiy, Sakkokiy, Alisher Navoiy, Zahiriddin Muhammad Bobur** kabi mutafakkirlar o'z asarlarida **nutq madaniyati va so'z san'ati** masalalariga alohida e'tibor berganlar. Ularning qarashlari nafaqat ilmiy tafakkur, balki insoniy ma'naviyat va axloqning rivojlanishida ham muhim o'rin tutadi.

Notiqlik san'ati Markaziy Osiyo xalqlari madaniy va ma'naviy taraqqiyoti bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bu jarayon tariximizning ajralmas qismi hisoblanadi. Nutq madaniyatini o'rganish masalasi esa faqat tilshunoslik doirasida emas, balki **adabiyotshunoslik, falsafa, mantiq, tarix, axloqshunoslik va estetika** fanlarining ham diqqat markazida turadi. Shu bois nutq madaniyati nafaqat ilmiy, balki **ruhiy va estetik hodisa** sifatida ham baholanadi.

Nutq madaniyati — inson tafakkuri, dunyoqarashi va ma'naviy olamini ifodalovchi eng muhim ijtimoiy hodisalardan biridir. U shaxsning fikrni to'g'ri, aniq, mantiqan izchil hamda estetik jihatdan ta'sirli ifodalash qobiliyatini shakllantiradi. Ayniqsa, pedagogik faoliyatda nutq madaniyati o'qituvchining kasbiy mahorati va shaxsiy madaniyatining ajralmas ko'rsatkichi sifatida katta ahamiyat kasb etadi.

Tarixiy manbalardan ma'lumki, nutq san'ati qadimdan inson jamiyatida ijtimoiy, siyosiy va ma'naviy taraqqiyotning asosiy omillaridan biri bo'lib kelgan. Yunoniston va Rim notiqlik maktablari, Aristotel va Siseronning ritorika haqidagi qarashlari so'zning kuchi, mantiqiy ifoda va auditoriyani ishontirish san'atiga ilmiy asos yaratgan. Shu bilan bir qatorda, Sharq uyg'onish davri allomalari — Farobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy va boshqa mutafakkirlar ham nutq madaniyati, fikrning go'zalligi va so'z odobiga oid qimmatli g'oyalar ilgari surganlar.

Bugungi kunda nutq madaniyati masalasi zamonaviy ta'lim, madaniyat va kommunikatsiya sohalarining markazida turibdi. Raqamli asr sharoitida fikrni aniq, madaniyatli va ta'sirchan ifodalash, o'qituvchilar, talabalar hamda yetakchilarning muhim kasbiy ko'nikmasiga aylanmoqda.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 13.14/2024

SJIF 2024 = 5.444

Том 3, Выпуск 09, Октябрь

Demak, nutq madaniyatini rivojlantirish — nafaqat tilni to‘g‘ri qo‘llash, balki fikrlash madaniyatini, insonning ichki ma‘naviy dunyosini yuksaltirish demakdir. So‘z — insonning qudrati, madaniyat esa uni to‘g‘ri ishlata bilish san’atidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. International scientific journal «MODERN SCIENCE AND RESEARCH» VOLUME 3 / ISSUE 6 / UIF:8.2 / MODERNSCIEN ISSN: 2181-3906 2024. – 1238 b.
2. Classical Rhetoric 101: A Brief History. Brett & Kate McKay November 30, 2010 Last updated: September 25, 2021. <https://www.artofmanliness.com/character/knowledge-of-men>.
3. Chapter 2: The “Origins” of Rhetorical Theory. <https://open.lib.umn.edu/rhetoricaltheory/chapter/origins-of-rhetorical-theory>
4. Aristotle’s Rhetoric. First published Thu May 2, 2002; substantive revision Tue Mar 15, 2022. <https://plato.stanford.edu/index.html>